

Ukraina och Kaliningrad.

Gudmund Bergqvist

Ukraina har varit platsen för riket Kiev Rus på 800-talet. Det har sedan dess haft en blandad historia som del i t.ex. litauisk-polska riket under ett antal hundra år etc. Sedan 1700-talet varit "inkorporerat" av Ryssland men hela tiden styvmoderligt behandlad. En icke-föraktlig del av så kallade ryska kulturpersonligheter och vetenskapsmän har i själva verket varit ukrainare. Landet har dessutom haft relativt fristående kulturliv. Landets och områdets lidanden har bland annat beskrivits av historikern Timothy Snyder i boken *Bloodlands*.

Ukraina har de sista åren visat sig mån om att demokratisera och införa olika lagar och regler för att framstå som en fri europeisk stat. Det för nu en heroisk kamp mot en rysk diktatur-regim som tydligt önskar att utplåna ukrainsk identitet och självständighet men samtidigt utplånar man den ryska kulturen som ej passar diktaturen.

Vid östra delen av Östersjöns stränder finns en gammal stad som har haft en mycket intressant historia. Den grundades 1255 och var senare en del av Hansan. Staden utvecklades och blev mycket betydelsefull dels genom sitt berömda universitet Albertina universitet grundat 1544, dels ur teologisk synpunkt där mycket händer i och med den lutherska reformationen och många betydelsefulla sådana skrifter trycktes i staden. Den hette Königsberg och man talade där bland annat tyska, litauiska, polska, ryska med mera. Staden är speciellt känd för vara hemstad åt den berömde filosofen Immanuel Kant, men även bland andra bland annat Hanna Arendt.

I samband med andra världskriget slut sändes eller sökte sig stadens tyskar bort och ersattes så av en ryskspråkig befolkning. Sovjetregimen ändrade namnet till Kaliningrad, efter en av Stalins hejdukar. Den ligger helt separerad från det övriga Ryssland. Under de sista decennierna har staden utvecklats till en militär styrkepunkt med flottbas, flygbaser, raketramper och sannolikt kärnvapen.

Den utgör på detta sätt ett hot mot den fria och fredliga Östersjön och ett hot mot freden och ökar geopolitiska spänningar. Dess undermåliga avlopps- och vattenreningssystem utgör en belastning för Östersjön. Dess situation och användande är ingen fördel för det ryska folket utan bidrar bara med stora kostnader och en militarisering av hela samhället som utnyttjas av en kleptokratisk och revanschistisk elit.

På sikt vore en demilitarisering av staden och ändrande av den till framstående universitetsstad, kulturstad gärna med ett antal internationella organisationer med kontor där. Ex WHO, FN etc. Opera, konserthus, teatrar, museer och en mångfald av kyrkor. Den skulle kunna vara en stor handelsstad dessutom. Den bör kunna vara flerspråkig som den en gång var utan diskriminering av någon grupp. Namnet bör ändras till det ursprungliga Königsberg eller möjligen något lämpligt neutralt ryskt t.ex. Baltiskij Gorod.

Den skulle med anledning av sin internationella roll kunna övergå till en "Freie Stadt" under FN-beskydd och ej längre tillhöra Ryska federationen. Detta är ingen nackdel för den den

lokala befolkningen eller den ryska kulturen som skulle kunna blomstra i frihet och skulle dessutom minska risken för krig.

Det finns skäl att i andan av Cato säga: förresten anser jag att Kaliningrad skall demilitariserars (på latin Praeterea censeo Kaliningradum esse demilitari).